

Novinová zásilka - povolila Česká pošta, s. p., Odštěpný závod Praha č.j. Nov. 5400/95
Placeno převodem
Novinová zásilka
Adresa adresáta:

ZPRAVODAJ

Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel

8/97
ročník 7

28. říjen 1918

28. října 1918 byla po staletích obnovena znovu česká státnost, a i když už tento stát existuje v geograficky jiné podobě, v jeho základech bezesporu stojí hodnoty, na kterých Československá republika vznikla. Úcta k demokracii, svobodě a právům jedince. Právě tyto hodnoty byly hlavním důvodem, proč mělo být toto výročí vymazáno z paměti národa a proč se minulí vlády snažily překrýt toto datum svátkem - jako dnem znárodnění, vznikem federace apod.

Dovolte mi proto při této příležitosti připomenout ty, kteří měli být zapomenuti.

T. G. Masaryk

Syn robotníka, kovářský učeň, který vytvořil stát a který dorostl přes univerzitní profesuru k "nejlepšimu intelektu století". Muž, který zorganizoval armádu, jež v Rusku provedla čin, nemající obdoby ve vojenských dějinách - Československé legie, které se zúčastnily slavné bitvy u Zborova dne 2. 7. 1917, bitvy u Bachmače, prošly nepřátelským územím z centrálního Ruska přes Sibiř až k Tichému oceánu a také Československé legie ve Francii a Itálii. Muž - neochvějný demokrat, který i v debaklu moderního světa stále věřil ve vládu snášenlivosti a vzájemného porozumění.

T. G. Masaryk založil ten ze středoevropských států, který je nejvíce ve středu Evropy. Stalo se tak v zahraničí. Nejprve došlo v Paříži v roce 1916 k vytvoření Československé národní rady (T. G. Masaryk, E. Beneš, J. Durich, M. R. Štefánik). Později v pensylvánském Pittsburgu dojednal dne 1. 5. 1918 dohodu o Československém sjednocení a ve Washingtonu vydal Československé prohlášení nezávislosti.

Avšak o plném uznání našich nároků o samostatnost rozhodlo vítězství Československé brigády u Zborova. Historik Petr Hofman a Eduard Štehlík uvádějí, že bitvy u Zborova se zúčastnilo 400 volyňských Čechů, příslušníků 2. praporu.

"Zborovem stali jsme se národem bojujícím", konstatoval právem Masaryk. Vznik samostatné Československé armády v první světové válce a její mezinárodní uznání právě po Zborovu, otevřelo cestu ke vzniku Československa. Státy Dohody uznaly Československou národní radu za první základ budoucí čs. vlády (Francie 29. 6. 1918 a USA 2. 9. 1918).

Mezitím rakousko-uherské monarchie prožívala poslední dny svého trvání.

Představitelé pražského Národního výboru s napětím sledovali a hodnotili všechny probíhající události a konali přípravy k převzetí státní moci a prohlášení samostatnosti Československého státu. Bezpečnostní a vojenské zajištění bylo připraveno za podpory českého sokolstva.

Očekávaný okamžik nastal 27. října 1918, kdy rakousko-uherská vláda přijala mírové podmínky prezidenta USA Wilsona. Tato zpráva se po Praze rozšířila ráno 28. října 1918. Byla přijata s velikým jásotem a radostí. Národní výbor vyhlásil stejného dne naši samostatnost a převzal správu nového státu.

Dne 30. října 1918 Slovenská národní rada přijala v Turčánském Martinu deklaráci, v níž se zástupci slovenského národa vyslovili pro spojení Slováků s bratrským národem českým v jeden Československý stát.

Dobytím samostatnosti učinil český a slovenský národ ve svém dějinném vývoji významný krok vpřed. Po několika staletích poroby vznikl samostatný stát Čechů a Slováků. Oba národy v něm získaly přirozenou základnu svého národního a kulturního vývoje.

T. G. Masaryk byl v listopadu 1918 zvolen prezidentem ČSR i když nebyl ve vlasti čtyři roky. Sám po zvolení prohlásil, že republika by nemohla vzniknout bez jeho spoluobčovníků a spolupracovníků. Na předním místě mezi nimi byla osobnost Dr. Edvarda Beneše, prvního a dlouholetého ministra zahraničí, neobyčejně schopného diplomata, který se později stal i druhým prezidentem.

Dr. Edvard Beneš

Beneš však čekal nelehký osud, protože kormidloval republikovou loď v rozbouřených vodách předválečných, válečných a i v následném tragickém období poválečném. Předznamenání budoucích těžkých let signalizovala událost v roce 1935, kdy byl ještě ministrem zahraničí. Po desetiletí téměř nerušeného klidného vývoje zažilo Československo vážnou nesnáď, která byla jen předznamenáním budoucích katastrof. Byl to náhlý vzrůst zahalené nacistické strany, kterou vedl Konrád Henlein.

Dr. Edvard Beneš ihned poznal, co to znamená. V souvislosti se stoupající hrozbou Hitlerovy Říše a zhoršujícími se vztahy s Polskem začal budovat obranný systém dohod: pojednání s Francií, dále vytvořil Malou dohodu (ČSR, Rumunsko, Jugoslávie) a protože se ještě necitil zajištěn, odjel do

Moskvy a podepsal smlouvu o vzájemné pomoci. Beneš při budování těchto paktů byl hlavně veden požadavky seobranný. Netušil, jak dopadnou jeho jisté dobře míněné kroky. Vím, co následovalo - mnichovská zrada. A brzo po ní válčení, téměř šestileté běhání. Bylo by zbytečné psát o podrobnostech druhé světové války. Je jisté všeobecně známo, že v Evropě začala vlastně u nás a u nás také skončila.

Proto je správné, aby v takový den, jako je 28. říjen, bylo s úctou vzpomenu to těch, kteří se o svobodu a samostatnost naší země zasloužili. Prošli bojem, mnozí byli zranění a mnozí padli. 360 tisíc našich občanů se konce války nedočkal. V osvobozené republice však dlouho netrvala poválečná radost a nadšení. Velmocenské plány vítězné východní velmoci zahrnuly do přímé sféry své působnosti i střed Evropy. Skutečné záměry se projevil jako jednoznačné mocenské a zcela se ukázaly celému světu až v srpnu 1968.

Jindřich Buchalský

ZPRÁVY Z REGIONŮ

Region Brno

SČVP region Brno Vás srdečně zve na slavnostní setkání krajanů a jejich přátel a posezení u kávy. Setkání se koná v sobotu dne 15. listopadu 1997 ve 13 hod. v sále klubu Voj. akademie v Brně, Šumavská 4. Spojení tramvajví č. 1 směrem Rečkovice, na zast. Šumavská.

Program: 1. Zahájení

2. Přivítání hostů

3. Slavnostní zahájení prodeje 1. dílu "Dějiny volyňských Čechů" z pera Doc. Jaroslava Vaculíka.

Při této příležitosti autor bude zájemcům dílo předepisovat.

Srdečně zveme Vaše rodiny a přátele. Na krajanek posezení se těší výbor brněnského regionu.

Za výboru regionu J. Kukera

Severomoravský region

Severomoravský vzpomínají...

Velmi krásnou vzpomínkovou slavnost u příležitosti 50 let navrácení Čechů z Volyně do staré vlasti se podařilo uspořádat našim krajanům dne 8. 5. tr. v Hladkých Zvitovicích, okr. Nový Jičín.

Hlavními iniciátorkami pořádání těchto oslav

byly ženy, především pí. Heriánová. Do této akce se velmi aktivně zapojilo obecní zastupitelstvo v čele se starostou p. Petruželou, dále místní duchovní děkan otec Hubert Šala a návštěvu pomohli zajistit z Fulneku Ing. Vacek a ze Stachovic p. Vaněčková. Nutno uvést, že i finanční stránku celé oslavy zajistil již uvedený starosta p. Petružela a děkan Šala, odmítli jakoukoli finanční pomoc, která jim byla nabídnuta kulturními krajaney.

A tak po slavnosti bohoslužbě, již se zúčastnilo asi 200 krajanů a dále pravoslavný farář dr. Petr Novák a fulnečský farář otec Ilj Friedit, slavnostní průběh z kostela pokračoval k památkám padlých z II. světové války, kde pan starosta přednesl slavnostní projev a poté pozval všechny přítomné do místního pohostinství, kde nás čekalo velmi srdečné přivítání místostarostou panem Stanislavem Kopeckým.

Kulturní úvod provedl kostelní sbor z Fulneku, vedený panem Hruběšem a sl. Lenkou Dubcovou a dále recitaci básní, které přednesl st. Mrázeková a Cupalová.

Po velmi bohatém pohostiní pravými vojnými koláci, mnoha druhů cukroví a nakonec velkým řízkem a pivem začalo vzpomínání. Jako první se přihlásil Dr. Samec, předseda Severomoravského regionu, který mnoho starých vzpomínek na Volyně nám přiblížil i současný život na Volyni, jelikož ji krátce předtím navštívil. Dále vystoupil Ing. Šindelář, který vyzvedl kladné stránky Volyňáků v jejich životě na Volyni i zde v republice. Poté hovořil o dobré spolupráci se starousedlíky místní občan Ing. Vladimír Světlík.

Závěr slavnosti a poděkování těm, kteří tuto akci zorganizovali, i těm, kteří se ve velkém počtu zúčastnili, provedl Ing. Vacek a tak jsme se do svých domovů rozjžděli plni krásných dojmů a ohromných vzpomínek na svoji bývalou vlast a spokojený život v naší republice.

Ing. Vladimír Vacek

Region Nymburk

Sdílujeme všem krajanům, že černobylští krajané, usídlení v Kopidlně v okrese Jitón, kde bydlí 42 rodin, uspořádali sbírku peněz na pomoc občanům postiženým povodněmi. Sebranou částku ve výši Kč 7.400 věnovali spolkou Červeného kříže Šumperk, neboť, jak jednomyslící říkají, dobře vědí, "co to znamená ztratit domov nebo opustit svoje bydliště".

Ved regionu Nymburk Jaroslav Ornst

Region Praha

Důležitá oznámení pro všechny regiony

Členové, kteří neobdrželi poslední číslo Zpravodaje, nechtě nahlašili vedoucí svého regionu a ti af hlási jejich adresy souhrnně na adresu: Irena Malinská, U lužického semíně 19, 118 00 Praha 1

Při této příležitosti upozorňuji, že někteří členové dosud nezaplátili členský příspěvek! Nechtě tak učiní co nejdříve!

I. Malinská

Návštěva v Kupičově

Autobus s dychtivými rodáky z Kupičova uhněděl nocí přes Polsko k ukrajinské hranici. Po odhaverní, které bylo náročnější, jsme rychle přijžděli do Kovelu.

Ani v hotelu to nebylo bez zádrhel, ale paní vedoucí i to vyřešila. Ubytovali 34 rodáků na jednom patře. Postele čistě povlečené - i teplá voda tekla.

Ve středu 19. 8. jsme se vydali do Kupičova. Byli jsme velice zvědaví. Mnozí z nás tam celých 50 let nebyli.

V Kupičově žije Češka pí. Marie Kačková. Její dva synové jsou známí lékaři. Teta Kačková, jak jsme zvyklí říkat, měla den před naším přjezdem 77 let. Když autobus zastavil u jejího domku, hned přiběhl její syn se svými dětmi, aby nás uvítali a pozvali do domu. My jsme milé těe předali krůhu o Kupičově a pozdravili ji písní "Bejvalovo, bejvalovo... za našich mladých let." Dojali jsme byli všichni. U Kačků jsme se dlouho nezdrželi, odjeli jsme na český hřbitov. Z jedné strany pohřbívali Slováci, kteří přišli do našich domků po válce, protože se cítili být Ukrajinci, ale dnes říkají, že jsou Slováci.

Přesto je hřbitov zarostlý divokými stromy a keři a vysokou travou. Jen několik hrobů teta udržuje. My jsme modlitbou a zpěvem několika písní i vroucím slovem vzpomněli milovaných předků. Věncem jsme zavěsili na jeden zachovalý kříž. Na paměť jsme přivezli prst z různých hrobů, kterou uložíme v Krásném Dvoře.

Pani Kačková, která nám pomáhala hledat naše hroby, nás doprovodila po celé vesnici. Je to vesnice rozlehlá, ulice krásně široké, vyasfaltované, mají tu plyn i elektřinu. Domky jsou většinou původní, trochu opravené, pobité prkny nebo obezděné. Někteří jsme ale svoje domy marně hledali. Byly rozebrané a postavené jinde.

Ulice široké a stejné jak si pamatují, jen bez těch stromů a chodníků, všude se honí krávy a jezdí se ještě s koňmi.

Mnoho domů čekalo pozvalo Čechy do svých domovů a hostilce je.

Po návratu do Kupičova jsme navštívili školu, kde nám místní učitelky za doprovodu harmoniky zazpívaly a my zase jim. Pak jsme navštívili své známé.

Já byla s kamarádkou u spřízněné rodiny Holubů v Tulčívě. Povyprávěli jsme při dobrém jídle o svých starostech. Starosti tam mají velké. Jídla si vypěstují dostatek - i přebytek. Nemají ale peníze, nikdo nekupuje. Mají zavazeny plyn, ale topit s ním nemohou, nemají ho čím zaplatit. Mají starosti, aby bylo teplé oblečení a obutí na zimu. Rodina z města žije na venkově, jen aby vypěstovali živobytí. I mladí, vzdělaní lidé jsou bez práce. Důsledkem je mařie.

V zemědělství se tři roky pracuje jen za naturalie. Učitelům dlouzí stát za plů roku výplaty. V Kupičově není ani obchod, jen tam někdy přivezou chléb. Není tam ani jeden mlyn, ten je v Tulčívě.

Naši vrstevníci - domorodci - se velice dobře na Čechy pamatují a chválí je. Po tom všem pohostiní nás mnoho Ukrajinců doprovodilo k autobusu a velice srdečně se s námi loučili. Vrátili jsme se do Kovelu s dobrým pocitem. Spokojení jsme se zpěvem a legrací povetečeli. Ráno jsme ještě oběhli trh a v 11 hodin jsme odjeli směr Polsko. Ráno ve 2 hodiny jsme šťastně přešli českou hranici.

Vilma Magdňová

Ze vzpomínek průzkumníka

Mnoho se napsalo a namluvílo o Machnovky. Dokonce i mnoho výmyslů od lidí, kteří tyto krvavé boje tam nikdy nezažili. Jako jeden z těch, který masakr našich vojáků, způsobený nízkou úrovní veliteli, zažil boje na vlastní kůži, chci podat osobní svědectví z bojového zážitku našeho průzkumu z oblasti dukelského průsmyku.

Po nečekané tragédii u Machnovky, kde zahynulo mnoho svých kamarádů, přešel náš 2. prapor hned v noci na jinou část fronty a zatoučil na německou obranu, kterou jsme úspěšně zdolali a během několika dalších útoků jsme se uctili před kótou 534, kterou později gen. Svoboda nazval "kótou smrti".

Před ranním úsvitem přechyta našeho praporu zůstala obrannou pozici před kótou. V blízkosti žábou se soustředili průzkumníci a automatici. Přišel mezi nás velitel praporu ppk. Knop. "Kluci," obrátil se na nás, "máme před rozedněním dobytí tuto výšinu. Ukažte, jací jste vojáci! Pomstěte Lidce a Český Malín!" Pak následoval rozkaz rozvinout rojnice a zatoučit na nepřefce. Do útoku nás vyzvala necelá stovka. Byl to však jeden z našich nejúspěšnějších útoků, které jsem kdy zažil. Němci útok nepřefedivši, a než se vzpamatovali, byli jsme na vrcholu kóty. Friců tu byla spousta, překvapení však bylo pro ně tak nečekané, že se svými vzdali, zdvihali ruce a zapoměli na svoji nadutost, nadfazenost, kterou se místy vyznačovali u nás na Volyni při styku s vstřímným obyvatelstvem. Mnozí teď klečeli nebo leželi jako snopy na počátek polí.

Kóta byla naše a gen. Svoboda tomu ani nechtěl věřit, že tomu tak je. Osobně se sel nepřefedčit. Přitom neopomněl vzít s sebou sedm čsl. válečných křížů. Nejdříve vyslechl hlášení našich velitelů ppor. Babice a por. Bileje a pak předal významně tím sedmi, kteří byli první na kóte. Byl jsem jedním z nich. Osobně nám významně přijal a povýšil každého z nás o dva stupně. Stal jsem se četařem a nositelem čsl. válečného vyznamenání, kterého si doposud nejvíce vážím... Při tomto polním obraďu požádali naši velitelé gen. Svobodu o okamžitou posilu, hlavně pak pomoc protitankového dělostřelceva.

Při útoku na kótu objevili naši vojáci sovětské protitankové dělo 706, které na úpatí kóty zanechali sovětské vojáci. Skupina našich odválcivců se pro dělo vrátila, vystrkali ho až na vrchol kóty a sebrali dokonce i dostatek potřebné munice. Bohužel, bylo nám málo platné - nikdo z našich je neuměl obsluhovat...

Mezitím se k nám blížila pomoc - asi dvě pěší roty. Když došly asi do poloviny kóty, volali jsme na ně, af si pospíší, af neotálejí. Bohužel jsme se jich nedočkali - jejich veliteli totiž zahledli německou rojnicu, která se připravovala k útoku na nás. Začali se vracet. Nás velitel průzkumu ppor. Babík na ně křičel: "Já té ty, zase zastřelím!" a pustil kulometnou palbu nad jejich hlavy. Jeho nadávky se týkaly velitele, který dal oústavně jednotce, kterou náš mále pomoci, povol k útoku. Posila nepřela...

Zaujali jsme ihned obranu na vrcholu kóty. Po Němci tam zůstalo velké množství zbraní, hlavně kulometů. Jeden z nich dokonce čsl. předválečné výroby se zavítovou hlavní - byl to v té době velmi proslavený kulomet pro své kvalitní technické vlastnosti. Gangur - můj pomocník, který byl tak mezi prvními na kóte, se ho ihned chopil a navíc mi horlivě pomáhal při budování obrany. Zaujali jsme postavení s dobrým výhledem na německou obranu a jejich spojovací záskopy.

Umístil jsem vhodně kulomet do palběného postavení. V poddůstojnické škole nás dobře připravily používat tuto zbraň a já jsem měl ze střelby velmi nejlepší zásahy a tudíž i výsledky. Gangur zatím donesl mnoho zásobníků s náboji, a tak jsme bez obav očekávali německý protitok.

Rozkaz našich velitelů byl jednoznačný.

Krýt se a nikdo nesmí vystřelit, dokud nezazní povel k palbě! Z vrcholů kóty byly krásné vidět, jak Němci v rojnicích postupují do vrchu. Neviděli nás a my se chovali velmi tiše. Ústátník měl za to, že jsme z kóty ustoupili s ostatními, kteří nám spěchali na pomoc a nakonec se vrátili...

Když se nepřítel přiblížil asi na 80 metrů, zazněl rozkaz "pal!" Zarachotilo několik kulometů a na 60 automatů. Obě německé rojnice byly touto smrtelnou palbou doslova smeteny! Na naší straně byl jen minimální ztráty, a vojáci se doslova opjeli bojovým úspěchem.

Poté k nám konečně dorazila očekávaná pomoc - četa zákopníků s puškami. Bohužel žádné protitankové dělostřelco. Už se začalo stmívat, když jsme zaslechli rachot tanků. Dostali jsme rozkaz zaměřit kulometnou palbu na německé automaty, kteří útočili spolu s německými tanky.

S pomocíkem Gangrem jsem byl plně soustředěn na palbu na nastupujícího nepřitele, když tu pomocník doslova zařval: "Nerad, utíkejme, na kótu už nikdo není, opravdu nikdo!" Po zuby ozbrojen jsem se pustil z kóty dolů. Němci už mezitím uzavřeli kruh kolem celé kóty. Nastřeli pro nás bylinky již skoro tma, dostali jsme se do jakéhosi úvozu a ustupovali doslova podle vojenské teorie - jeden střelil po nepříteli a druhý přebíhal do jiné pozice. Oni řvali: "Halt, halt!" Bylo to jako ve zřím snu, kulky nám hvízдалy nad hlavami, dopřeli a křví na nás padalo, ale my jsme měli ložpravy z pekla štěstí a záračně jsme se z obklopení vyklidili. Dokonce bez zranění. Přesto jsme však několik hodin bloudili lesem, než se nám podařilo dorazit k našim.

Tak tedy skončil náš velký bojový křest na kóte 534 - kóte smrti. Těžké boje o tuto nešťastnou bezejmennou kótu trvaly několik dní. Útočilo na ni i několikrát za den, přecházela z rukou do rukou, a konečně po deseti dnech krvavých bojů za pomoci brigádních automatů s velkými ztrátami na životech na obou stranách jsme ji definitivně dobyli - kótu 534, prosáklou krví československých vojáků, kteří tu padli na prahu svobod, svobody, kteří tu padli proto, že milovali svůj národ a jeho svobodný život.

mjr. v. v. Josef Neraď Hněvotín 26

Boratinští uctili památku svých předků

Neuplynulo mnoho času od doby, kdy boratinští důstojníkem způsobem vzpomněli svého návratu do Čech. Je to během tří měsíců druhá vzájemněhodná událost, kterou neúnavní pořadatelé připravili, tentokrát na území bývalého Českého Boratinu. Iniciátory a také aktivními organizátory této akce byli manželé Anna a Josef Víkovi, oba boratinští rodiči, patřící k těm nejmladší generaci Českých narozených na Volyni. Při loňské soukromé návštěvě rodných míst, při pohledu na posvátná místa, která opět sloužila svému účelu (kostel a hřbitov) si uvědomili, že čas může smazat i tyto památky na Český Boratin, stejně jako za padělati led smazal mnohé obytné domy. Začali se zabývat myšlenkou hlubšího zakončení oněch 75 let strávených českou komunitou na Volyni a vyjádřit tak boratinským předkům poděkování za jejich vpravdě pionýrský život. Myšlenka byla umocněna mnohými dalšími informacemi o Boratině, které oba shromažďují ve víře, že se jim je jednou podaří zformovat do přátelnejší podoby, nejen pro své spoluobčany a jejich

potomky, ale i pro všechny milovníky faktů. A že je o ně zjím, poznali na vzpomínkové akci v Chotíně dne 10. května letošního roku (viz Zpravodaj 6/97). Konkrétní vyjádření památky na dílo boratinských předků dostalo podobu pamětní desky na kostel, který neslouží více svým stavitelům, ale pravoslavným křesťanům a památníku - pomníku na české části hřbitova, který boratinští Ukrajinci v roce 1996 upravili, aby okolí jejich hřbitova bylo důstojné. Záměr byl jedna věc, realizace druhá. Samozřejmě, že nebyla jednoduchá, ale díky pochopení na ukrajinské straně a obětavosti rodiny Strilkových z Lucka (vzdání příbuzní organizátorů) se oběma podařilo záměr dovést k pamětní neděli 10. srpna 1997 (den devadesátého výročí otevření boratinského kostela bohoslužebným účelům).

Tento den byl sváteční nejen pro české boratinské občany, ale i pro obyvatele dnešního Boratina a pro Čechy, žijící ještě dnes na Volyni. V kostele a před ním se těsnilo na tři sta návštěvníků, mezi nimi asi 50 Čechů. Z toho 35 přijelo s cestovní kancelář Pfancst.

- Sváteční nedělní program byl bohatý a odvíjel se v čase od 11 do 18 hodin:
- 11.00 hod. - Slavnostní uvítání
 - 11.10 hod. - Odhalení a posvěcení pamětní desky na kostele
 - 11.40 hod. - Slavnostní pravoslavné bohoslužby
 - 13.30 hod. - Panychida za zemřelé boratinské občany
 - 14.00 hod. - Slavnost odhalení pomníku na hřbitově
 - 15.00 hod. - Kulturní program v provedení boratinských dětí
 - 16.00 hod. - Společenská část spojená s občerstvením.

Program nebyl únavný, jak by se z výztu zdálo, díky přátelské atmosféře a pohostinnosti dnešních boratinských občanů. Zatímco bohoslužby a panychida byla v režii pravoslavného duchovního, odhalení pamětní desky a pomníku bylo společným dílem české a ukrajinské strany. Pamětní desku vysvětlil oba duchovní, civilní projevy obstarali předseda obecního úřadu (holova), historik volynské univerzity Roman Striiko a za českou stranu Josef Vík. Při odhalení pomníku promluvil velice límavě chotínský evangelický farář Zdeněk Bárta (charista, federální poslanec, přítel a spolupracovník současného prezidenta). Při odhalení pomníku promluvil boratinský rodák, profesor teologické fakulty Karlovy univerzity v Praze Milan Balabán a zdůraznil potřebnou jednotu a spolupráci všech křesťanských církví. Těto pořad proložený zpěvem boratinských evangeliků byl zakončen výzvou pravoslavného duchovního, aby se druhá sprnová neděle stala každoročně dnem společného připomenutí této události, připomínající pobyty Čechů na Volyni. Nakonec Mirka Strilková požádala boratinské občany o udržování důstojného pořádku i na českém hřbitově.

Kulturní program v nové škole, dosud nedokončené, ale postavené během posledního roku, byl prochnut vlasteneckým duchem. Připomínal naše obrozenecké pořady obsahem i atmosférou. Účinkujícími byly děti předškolního i školního věku, obléčené do ukrajinských krojů. I když už jsme pociťovali hlad a únavu, bylo to velice milé a spontánní vystoupení umocňující přátelskou atmosféru.

Dobrá nálada pokračovala i během bohatého, i když pozdního oběda, sestávajícího z ukrajinských specialit (pírohy, pelmeně, smažený holubec, marinovaná ryba, osobitě

upravené plátky masa apod.). Všeho bylo hojnost, která ve svědčích dnech bývá spíše zvláštností. Nechyběl například ani potřebné množství ukrajinské vody. Nemohly chybět ani projevy korunující přátelské prostředí:

- farář Zdeněk Bárta vyzval české hosty, aby přispěli ve sbírce na dostavbu školy a vybranou částku předal řediteli školy,
- náměstkyň primátora hlavního města Prahy PaedDr. Darina Martinová pozvala boratinské děti na týdenní pobyt do Prahy v květnu příštího roku,
- Josef Vík předal dárečky boratinským organizátorům a poděkoval všem, kteří se zasloužili o instalaci pamětních symbolů. Jako by tušil, že i na Ukrajině budou upřeny pohledy do minulosti, přivezl s sebou některé exponáty připomínající existenci Českého Boratina a předal je vznikajícímu boratinskému muzeu, české sekci. Byl to originál projektu evangelického kostela z roku 1905 a památník obsahující stručnou historii Českého Boratina (1872-1947) a několik desítek historických fotografií s českým a ukrajinským doprovodným textem.

Ko říci na závěr. Snad ještě poznamknu, že přátelská pohoda pokračovala v podvečerních hodinách v boratinských domácnostech, kam byli všichni srdečně zváni a s láskou a úctou pohostěni. Stejně jako druhý den, který boratinští Češi využili k důkladnému obhlédnutí ves se mladí známých míst.

Poznamka nakonec: Jeden boratinský občan, zabývající se historií Boratina, mi přišel sdělit, že v historických faktech se dozvěděl, že na Českém Boratině vznikl jako první na Ukrajině organizovaný hasičský sbor a byl na tento fakt velice hrdý. Neodpustil jsem si poznamknu, že takových primátů má Český Boratin, stejně jako mnohé jiné české obce na Volyni, více. Český Boratin byl skutečně velice avantgardní a následovatelná obec, ač malá rozsehlem, ale velká svými činy. Jsme na naše předky, jak náleží, hrdí!

Josef Vík

Ze života volynských Čechů - Český Boratin

Vzpomínky na Český Boratin jsou i vzpomínkami na prožití mládí, na kamarády, spolužáky české matiční školy v Lucku a na pobyty v této výstavni obci asi 6 km jižně od okresního města Lucka.

Český Boratin patřil mezi nejkrásnější české obce i když ne největší. Celkem v obci žilo 254 obyvatel. Obec stála v mírně zvlněné rovině a s přiléhajícím lesem, zahradami a chmelnicemi tvořila malbný celek.

Zakladateli tohoto českého sídliště byli v r. 1867 vstěbovalci z městečka Jilmenice, Kruhu u Jilmenice a dalších obcí. Začátky byly velmi tvrdé. Cizí prostředí, počáteční nedůvera ukrajinského obyvatelstva v okolních obcích a nutnost začínat prakticky od nuly, to byly výkony prvňáků osidlených zasloužitelní uznání. Pracovitost a technická vyspělost hospodářství nakonec vedla k rozkvětu obce a vytváření stále vhodnějších podmínek života dalších generací.

Pro naši generaci byl Český Boratin již v plné kráse a výstavnosti. Byly to nejen výstavne zděné domy a hospodářské budovy, ale především mlýn, mlékárna a záložna. Chloubov obce byl evangelický kostel a především škola. S českou školou byl neudůležitelné spjat její dlouhobohý učitel a ředitel pan Josef Vík. Jeho žáky byly nejen boratinské děti, ale i děti českých rodin z okolí.

Mezi ně patřily i moje dvě sestry. Česká škola a působení učitele pana Vlků by zasloužily zvláštně citelné čtení boratinské mládeže.

V Českém Boratíně působí dobrovolný hasičský sbor, pevecký sbor a sokolov. Sokolové se zúčastňovali sokolských slátek v Československu. Já jsem od chlapečkých let nejvíce obdivoval smíšený pevecký sbor, půvabné boratinské dívky v národních krojích a zvláště sborový zpěv. Jen ten, kdo žil v cizině, dovede pochopit vliv zpěvu českých písní na city a zvláště jsou-li interpretovány tak vyspělým peveckým tělesem.

Český Boratín a jeho občané prožívali i slzičné chvíle v 1. světové válce a zvláště ve 2. světové válce. Porážka Polska a obsazení Volyně sovětskou armádou a administrativou byla další kapitolou života boratinských Čechů. Prvními oběťmi byli chlapi Jan Opočenský a Vladislav Koperník, kteří jako povolanci do základní služby v sovětské armádě se již nikdy nevrátili ke svým rodinám.

Vlastenectví boratinské mládeže se projevilo i předválečným odchodem na východ a vstupem do řad 1. čs. armádního sboru. Celkem nastoupilo 73 občanů této české obce. Tankisté, samopalníci, spojáci, ale i velitelé jednotek, to byl přehled vyspělosti boratinských chlapců. Tito dobrovolníci mají i velký podíl na osvození Československa. Boratínští přinesli na ostatní vlivy i svůj díl. V bojích padlo a zahynulo 13 obyvatele této obce.

Pro reemigraci do Československa v roce 1947 se usadili v okrese Litoměřice v obcích Chotíněv, Hrušovany, Horní Řepčice a Sedlec. Stejně jako na Volyni i zde se zapadli mezi vyspělé zeměděle a odborníky různých řemesel. Jednotlivci působili jako pedagogové na základních a středních školách.

Český Boratín byl na Volyni vzornou obcí, boratínští byli a jsou vlastenci s prvými citovými pouty se svojí vlastí Českou republikou a jejím demokratickým vývojem.

Pro mne boratínští chlapi a dívky byli spolužáky a spolužačkami České matiční školy v Lucku, spoluobčany na frontě a zůstali velmi blízkými i v životě v Československu a v České republice. Miroslav Novák

Z došlých dopisů...

Adresy: V. Tomanu Tománkovi, plk. v.v.

Vážený příteli a bratře, dovolte, abych Vám jménem Českého svazu bojovníků za svobodu okresu Telpice poděkoval za sluchetný dar zásičky "Deník z Nového Yorku". Máme v našem Svazu, zejména mezi bratry a sestrami, kteří bojovali ve Svobodové armádě, řadu rodáků z Volyně a předsedou našeho okresní organizace Čsl. obce legionářské je br. Antonín Krusišna, který pochází z Volyně....

Jistě by nás potěšilo Vaše rozhodnutí vrátit se natrvalo mezi nás, sestry a bratry se stejným vlastenectvím a lidským zaujetím, jako je Vaše.... Člověk stačí mnohdy jen podání ruky, aby svého bližního poznal dokonale. Děkuji za osobní setkání.

Na Telpickou žije řada mých přátel, kteří přišli z Volyně a tak jim při setkání řadu výtisků knihy budu moci předat. Budou mít jistě radost.

Srděčně Váš zdravím a zůstávám s projevem hluboké úcty JUDr. Ing. Jaroslav Musial

NAŠI JUBILANTI

Region Cheb

14. 10. Emílie Vorlová-Duřevská z Jadvina, 60 let.

Andolter

85 let se dožívá básník Josef V. Toman Tománek, New York.

Region Litoměřice

70 let se dožívají: 24. 5. Masopustová Antonie z Litoměřic, 10. 5. Husinová Anna z Litoměřic, 3. 5. Sekyrová Marie ze Žitonic, 28. 6. Mišuková Emílie z Velenína, 31. 10. Doležalová Zdislava z Litoměřic, 17. 9. Curda Miroslav z Horních Řepčic, 1. 11. Mišura Jiří z Velenína, 3. 11. Liščík Josef z Velenína, 12. 11. Dědková Miluše z Litoměřic.

80 let: 22. 7. Kriváková Evženka z Děčina, 8. 10. Mitrovská Libuše z Litoměřic.

Zvláštní výzva, publiko 90 let se dožívají: 1. 11. Zelnýšek Karel ze Soběnic a 24. 11. Holovská Julie z Litoměřic.

Region Frýdlant

Ve 4. čtvrtletí se dožívají:

Divišová Růžena z Olšanky 16. 10. - 76 let. Jakub Václav z Tvořenic 28. 10. - 75 let. Jedlanová Marie z Volkova 5. 12. - 70 let. Martincová Marie z Novosilek 24. 11. - 76 let. Pospíšil Dimitrij z Korce v Rovna 7. 11. - 75 let. Ražička Vladimír z Volkova 15. 12. - 81 let. Štaňsa Evženka ze Suchovoly, 1. 11. - 65 let. Švorcová Emílie z Novosilek 6. 11. - 77 let. Tychlová Marie z Novosilek 6. 11. - 86 let.

Region Zatec

VD. regionu pl. Mařenka Pánková 25. 10. - 75. narozeniny. 22. 10. Bohouš Filipek - 75 let. *Severoamerický region (hlásí J. Kytl)* 10. 10. se dožívá věrná krajanka Ludmila Dvořáková poženanných 95 let!

Všem jubilantům přeje me do dalších let hodně zdraví a optimismu, a ještě mnohokrásných chvílí vedoucí regionů a redakce

NAŠE ŘADY OPUSTILI....

Region Uničov

16. 8. 1997 zemřel ve věku 85 roků p. Boris Stránský z Újezdu u Uničova, puv. ze Zálesí, účastník bojů Na Dukle.

Úprava: ve Zpravodaji č. 5 omylem uveden VI. Jahůčků místo VI. Jakubčík.

Severoamerický region

Ve věku 65 let zemřela důvěrnice za Nový Jiřík p. Marie Samcová-Barfajlová z Nového Jiříka, puv. z Martinovky.

29. 7. zemřela v nedožitých 84 letech p. LibušeZimrová-Moravcová z Hrozové, puv. z Dembovky. 27. 8. zemřel ve věku 67 let p. Josef Janko nar. v Martinovce, nyní Ostrava -Poruba.

Region Zatec

25. září jsme se rozloučili s členkou výboru Olguou Kadavou z Liběšic, puv. z Hlinska na Volyni.

Čest jejich památce!

Všem pozostalým vyjadřujeme hlubokou a upřímnou úctou vedoucí regionů a redakce

DARY NA KONTO SDRUŽENÍ

L. Stivulská, Kryry - 100 Kč. Muchová Antonie, Liberec - 100 Kč. Praha: Voražek Petr - 150 Kč, Ing. Světlana Kulichová - 150 Kč a Anna Maroušová - 100 Kč.

Ze severozápadního regionu došly tyto šeky: R. Kytlová - 100 CAD, (Malínský pomník) nová členka Astrid Wengerovej - 50 CAD (z toho 14 CAD je čl. příspěv. z 36 na Malínský pomník a Vsevolod Pospíšil čl. přisp. 10 USD). Tyto dary na Malínský pomník budou uvedeny ještě v korunách v seznamu p. Holce.

DARY NA MALÍNSKÝ POMNÍK

připsané na účet u Komerční banky v Žatci za období od 16. srpna do 15. září 1997

Vokáč Břetislav - za region Domažlice - 1.000 Kč. Marková Emílie, Pisek - 100 Kč. Ustředí pravoslavné církve v Českých zemích, Praha - 50.000 Kč. Mařík Karel, Most - 50 Kč. Kratochvíl Libuše, Lysyčovice - 200 Kč. Vladimír Konečný vybral od občanů těchto odsud až do konce seznamu: Kodejška Vladimír, Podbořany - 200 Kč. Nová Marie, Podbořany - 50 Kč. Marková Věra, Podbořany - 200 Kč. Zajíc Václav, Vysoké Tebušice - 100 Kč. Podbořany: Svobodová Anastázie - 100 Kč, Šulc Jaroslav - 100 Kč, Bajer Jindřich - 200 Kč, Ing. Petříček Václav - 200 Kč, Kastlová Jaroslava - 100 Kč, Tmyerová Anna - 100 Kč, Marková Ludmila - 100 Kč, Jirásek Augustin - 100 Kč, Klimentová Helena - 100 Kč, Tomrdlová Helena - 50 Kč, Lnečnicková Vlasta - 100 Kč, MVDr. Soukupová - 100 Kč, Čajová Marie - 100 Kč, Bruchmlová Anna - 100 Kč, Kaprálová Marie - 100 Kč, Ing. Linha Jiří - 150 Kč, Linha Hrobošková - 150 Kč, Křížová Alja - 100 Kč, Holubička Antonín - 100 Kč, Valenta Rostislav - 100 Kč, Řepík Antonín - 100 Kč, Zdráská Antonín - 100 Kč, Benková Marie - 100 Kč, Bologohová Libuše - 100 Kč, Valenta Vladimír - 100 Kč, Vasiňenková Emílie - 100 Kč, Lukaščíuková Emílie - 100 Kč. Mašek Josef, Liběšovice - 100 Kč, Procházková Marie, tamtéž - 100 Kč. Podbořany: Havierová - 200 Kč, Zitný Jaroslav - 100 Kč, Kaufman Jiří - 100 Kč, Dušek Mikuláš - 100 Kč, Šturma Miroslav - 100 Kč, Harváňková Helena - 100 Kč, Stechová Kristína - 100 Kč, Soběchleby u Podbořan: Kalvač Emil - 100 Kč, Hlaváčková Olga - 100 Kč, Altmanová Evženka - 100 Kč, Hložková, Libuše - 100 Kč, Hajšněk Josef - 100 Kč, Jurek Josef 100 Kč, Sahluka Josef - 100 Kč. Vrutek u Podbořan: Dlouhý Jiří - 100 Kč, Plosová Anna - 50 Kč, Lnečnicková Lenka - 50 Kč, Bartošová Emílie - 20 Kč, Bartošová Marie - 20 Kč, Kalvačová Helena, Malá Černec - 100 Kč, Ing. Řebl Miroslav, Podbořany - 100 Kč, Cupal Václav, Strojčice - 100 Kč, Cupalová Antonie, tamtéž - 100 Kč, Herlich Miloslav, Podbořany, 100 Kč, Ing. Klobučník Stanislav, Zatec - 100 Kč, Reháková Olga, Velká Černoc - 200 Kč, Stropnická Anastázie, Podbořany - 100 Kč.

Stav peněžních prostředků na účtu u KB v Žatci ke dni 15. září 1997 činí Kč 335.719,85.

Podle došlých výpisů z účtu u KB v Žatci zpracoval

Josef Holce

Důležitě upozornění! Jelikož se množilo dotazy důrců na název a číslo konta Sdružení, rozhodli jsme se, že tento údaj budeme uvádět v každém čísle Zpravodaje. Název konta: Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel, Praha. Číslo konta: 705445-018/0800, CS spoliteřna a.s. - Melantrichova 5, Praha 1. Dary můžete poslat i na adresu hospodářky Sdružení Marie Nečasová, Svidnická 509, 181 00 Praha 8. Prosíme čtenáře, aby nás neupomínali o zveřejňování darů - dary můžeme uveřejnit teprve po obdržení účetního dokladu!! Krajane! Neposílejte v žádném případě peněžní dary na adresu redaktoři! Diky za pochopení.

Záležitosti týkající se evidence členů - změny adres, přihlašky nových členů - ukončení členství a veškeré dotazy toho se týkající zaslajte na adresu: prof. MUDr. Vladimír Dufek, Na Hřebčenicích 20, 150 00 Praha 5

Tiráž Zpravodaj - Vydává Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel pro potřeby svých členů. Za obsahovou náplň článků odpovídají jejich autoři. Vychází jako občanský. Šéfredaktor Věra Latzelová. Příspěvky nejsou honorovány, nevyžádáme rukopisy se nevracíme. Příspěvky zaslajte do 3. každého měsíce na adresu: Věra Latzelová Slapská 1910/6, 100 Praha 10. Podávání novinových zásiček povoleno Česká pošta, sp. o.s., odštěpným závodem Praha č.j. nov. 5400/95 ze dne 8. 8. 1995. Toto číslo vyšlo 30. 5. 1997.

Tiskne NEOSET Praha 2, Neklanova 17.